

GLAVNI STROKOVNI SVET

Ljubljana, 27. septembra 2021

ZAPISNIK

8. redne seje Glavnega strokovnega sveta (GSS) SZD, ki je potekala v hibridni obliki (v živo in preko videokonference) v torek, 14. septembra 2021.

Virtualna prisotnost članov je razvidna iz seznama sodelujočih in prijavljenih prek aplikacije Zoom za sočasno sodelovanje prek računalniških ekranov, kar je sestavni del zapisnika.

Sodelujoči so soglasno sprejeli naslednji predlagani

DNEVNI RED:

1. Pregled zapisnika 7. redne seje GSS; M. Šoštarič
2. Obravnava poziva ministru za zdravje RS na izdani sklep, ki se nanaša na izbiro predstavnikov delovne skupine za pripravo predloga strategije obvladovanja demence; Z. Pirtošek
3. Praznovanje 160. obletnice SZD in 90. letnika ZV ter strokovni program 158. Kongresa SZD; M. Šoštarič, R. Komadina
4. Problematika pomanjkanja medicinskih sester v Republiki Sloveniji; M. Šoštarič, R. Komadina
5. Potrditev novih članov Strokovnega sveta za stomatologijo SZD; M. Šoštarič
6. Obravnava prošnje za izdajo diplom za posebno znanje s področja elektromiografije; M. Šoštarič
7. Razno

Predsednica GSS prof. dr. Maja Šoštarič pozdravi prisotne in se jim zahvali za udeležbo ter predstavi dnevni red 7. redne seje.

Ad 1.: Pregled zapisnika 7. redne seje GSS; M. Šoštarič

Na zapisnik 7. redne seje GSS ni pripomb.

SKLEP 1:

Na zapisnik 7. redne seje GSS ni bilo pripomb, zato je zapisnik sprejet.

Ad 2.: Obravnava poziva ministru za zdravje RS na izdani sklep, ki se nanaša na izbiro predstavnikov delovne skupine za pripravo predloga strategije obvladovanja demence; Z. Pirtošek

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič prisotnim predstavi, da delovna skupina za demenco, ki jo je sestavilo Ministrstvo za zdravje, po mnenju številnih zdravnikov ni dovolj multidisciplinarno sestavljena, in besedo preda prof. dr. Zvezdanu Pirtošku.

Prof. dr. Zvezdan Pirtošek prisotne seznanil z obravnavo demence v Sloveniji v preteklosti: Leta 2016 je bila Slovenija med prvimi v svetu, ki je ustanovila delovno skupino za demenco in sprejela Nacionalno strategijo za demenco in akcijski plan (2016–2020). Leta 2021 je država ustanovila novo delovno skupino, ki jo sestavlja 21 članov, od tega je več kot polovico politikov (eden več) in polovico psihiatrov. Prof. dr. Zvezdanu Pirtošku se zdi nesprejemljivo, da v delovni skupini ni nevrologov, predstavnikov družinske medicine, bolnikov, socialnih delavcev in zdravnikov drugih specialnosti, ki bi morali sestavljati delovno skupino za demenco. Evropske države bodo pripravljale 10-letno strategijo (2021–2030), pri čemer je Slovenija ena redkih držav, ki je eno leto že izgubila, poleg tega pa delovna skupina ni primerno sestavljena.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič vpraša, ali so bili zadovoljni s sestavo prejšnje delovne skupine in kdo je vodja trenutne ter ali so stopili v stik z njim. Prof. dr. Zvezdan Pirtošek razloži, da so bili s sestavo prejšnje delovne skupine za demenco zadovoljni, saj jo je sestavljalo dve tretjini strokovnjakov, ki so bili zdravniki, in tretjino politikov. Vodja nove skupine je prim. mag. Zalar, s katerim niso stopili v stik, stopili pa so v stik z Ministrstvom za zdravje.

Doc. dr. Blaž Koritnik omeni, da se je minister za ponudbo zahvalil, vendar je od tega že dva meseca in od ministrstva ni nihče prejel kakršnekoli informacije, zato predlaga, da se pozove ministra in se ga prosi za odgovor.

Prof. dr. Radko Komadina povzame, da gre za izrazito interdisciplinarno skupino, za katero pa ne vidi razloga, da bi jo potrdilo Ministrstvo za zdravje, torej da bi obstoječa skupina še naprej delovala, nova pa bi se ji v prihodnosti morda pridružila.

Prof. dr. Zvezdan Pirtošek razloži, da je strategija ideološko-politična usmeritev države, pri kateri brez sodelovanja politike ni mogoče pripraviti strategije, iz katere izhaja akcijski plan, tako je tudi moč stroke odvisna tako od politike kot od sestave skupine, ki jo morata odobriti obe ministrstvi.

Prof. dr. Borut Peterlin poudari, da so bolniki z demenco že sedaj eno glavnih bremen javnega zdravstva, zaradi česar bi moralo biti vprašanje demence eno glavnih strateških vprašanj zdravstvene politike. Meni, da bi moralo na področju demence tudi Slovensko zdravniško društvo zavzeti močno stališče. Slovenska delovna skupina za demenco bi morala po njegovem mnenju igrati eno vodilnih vlog v Evropi, sestavljati pa bi jo morali tudi strokovnjaki s področja genetike.

Izr. prof. dr. Vladka Salapura se strinja, da je treba oblikovati kvalitetno skupino, v katero bi morali biti vključeni tudi radiologi, saj se s tematiko demence veliko ukvarjajo tudi nevrologi. V skupini poleg strokovnjakov in politikov vidi tudi bolnike, saj je vključevanje bolnikov velikega pomena za kvaliteto skupine.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga, da se sprejme sklep s pozivom ministra, da poroča o sestavi delovne skupine, s čimer se doc. dr. Blaž Koritnik strinja.

Prof. dr. Borut Peterlin predlaga, da SZD pozove ministra, da poroča, kako je sestavljena multidisciplinarna delovna skupina.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič predlaga sklep, da se je GSS SZD seznanil s problematiko in da poziva ministra za zdravje, da uskladi sestavo delovne skupine s stroko in omogoči čimprejšnje nadaljevanj dela.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga, da bi v sklepu navedli, da mora biti delovna skupina široko zastavljena, torej da jo sestavlja tudi civilna družba (bolniki in njihovi svojci),

raziskovalci in klinični zdravniki, kar je model Svetovne zdravstvene organizacije za vsa področja.

Prof. dr. Borut Peterlin poziva stroko, da se samoorganizira in pripravi smernice, ki jih želi, in jih nato posreduje na Ministrstvo za zdravje. Meni, da stroka ne sme biti odvisna od politike in da mora imeti strategijo, ki jo posreduje politiki. Strinja se, da se izoblikuje kvalitetna multidisciplinarna skupina, ki definira nacionalno strategijo in nato GSS apelira na politiko.

Izr. prof. Maja Šoštarič omeni, da bi se lahko tudi na nivoju SZD oblikovala delovna skupina za demenco.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga sklep, da GSS SZD posreduje poziv Ministrstvu za zdravje, da obstoječo delovno skupino izpopolni z ustreznimi predstavniki in na ta način izpostavi možnost za pisanje strategije, primerljive z drugimi evropskimi državami.

Doc. dr. Martin Rakuša poudari, da je smiselno, da se oblikuje posebna delovna skupina za demenco, saj trenutno delovne skupine za demenco ni, skupina, o kateri je govor, je delovna skupina za duševno zdravje.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič zaključí s predlogom sklepa: Ponovno je treba ustanoviti interdisciplinarno delovno skupino za demenco z ustreznimi predstavniki, saj je obstoječa nehala delovati, pri čemer je izgubila eno leto.

Prof. dr. Zvezdan Pirtošek se s predlogom sklepa strinja.

Prof. dr. Metka Volavšek prav tako izrazi strinjanje s predlogom sklepa in prisotne seznaní, da na NIJZ pripravljajo velik projekt glede duševnega zdravja (Mira) in da ga ne bodo ukinili zaradi delovne skupine za demenco, zato je smiselno, da se za demenco ustanovi posebna delovna skupina.

SKLEP 2: Slovensko zdravniško društvo pozove Ministrstvo za zdravje, da se ustanovi posebna interdisciplinarna delovna skupina za demenco, ki jo sestavljajo ustrezni predstavniki.

Ad 3.: Praznovanje 160. obletnice SZD in 90. letnika ZV ter strokovni program 158. Kongresa SZD; M. Šoštarič, R. Komadina

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič čestíta prof. dr. Radku Komadini za izvedbo 160. obletnice SZD in prof. dr. Kseniji Geršak za program v okviru 90. letnika Zdravniškega vestnika ter preda besedo prof. dr. Radku Komadini.

Prof. dr. Radko Komadina prisotne seznaní s temo akademske medicine, ki je bila predstavljena v okviru praznovanja 160. obletnice SZD in 90. letnika ZV, na katerega je bil povabljen tudi minister za zdravje. Državni sekretar mag. Robert Cugelj, ki je bil prisoten na predavanjih, je seznanjen, da je za kvalitetno medicino potrebno raziskovanje in razvoj akademske medicine. Dejstvo je, da se diplomanti medicine glede raziskovalne dejavnosti nahajajo v sivi coni, saj so istočasno javni uslužbenci in raziskovalci, pri čemer tudi plačilo ni zakonsko urejeno. Na dogodku je bila sprejeta Slovenska deklaracija o akademski medicini, ki jo bomo vsem prisotnim poslali skupaj z zapisnikom današnje seje. V naslednjem tednu bo na sedežu SZD potekala novinarska konferenca na temo akademske medicine v Sloveniji, na katero smo povabili tudi državnega sekretarja mag. Roberta Cuglja. Želimo, da se program R & R (Recovery & Resilience) zastavi bolj ambiciozno.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga objavo deklaracije tudi v Zdravniškem vestniku in preda besedo prof. dr. Kseniji Geršak, urednici Zdravniškega vestnika.

Prof. dr. Ksenija Geršak predstavi program v okviru praznovanja 90. letnika Zdravniškega vestnika na temo Slovenska medicinska beseda. Pove, da so se na vabilo na okroglo mizo odzvali vsi povabljeni govorci (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in vsi štirje uredniki slovenskih medicinskih revij). Povzetek okrogle mize bo objavljen v Zdravniškem vestniku. Uredništvo Zdravniškega vestnika obljublja, da bo tudi v prihodnje negovalo slovenski jezik in slovensko medicinsko besedo.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič nato prisotne seznanj s pripravami na 158. kongres in redno letno skupščino, ki bo v petek, 15. oktobra 2021. Večino prispevkov so že prejeli, prosi še za prispevek s področja stomatologije.

Dopoldanski del bo namenjen poročilom, poznodopoldanski in popoldanski del pa strokovni temi.

Za posamično predavanje z diskusijo bo na voljo 20 minut.

158. kongres in redna letna skupščina se bosta odvijala v Austria Trend hotelu Ljubljana, ki mu bo sledil večerni dogodek s podelitvijo priznanj.

SKLEP 3: Prisotni so seznanjeni s potekom praznovanja 160. obletnice Slovenskega zdravniškega društva in 90. letnika Zdravniškega vestnika ter s programom, datumom in lokacijo 158. kongresa, ki bo potekal v petek, 15. oktobra, v Austria Trend hotelu Ljubljana.

Ad 4.: Problematika pomanjkanja medicinskih sester v Republiki Sloveniji; M. Šoštarič, R. Komadina

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič za izhodišče postavi vprašanje, ali so dostopni podatki, koliko diplomantov zdravstvene nege vsako leto konča študij, kje so zaposlene diplomirane medicinske sestre ter ali imajo strategijo, kako se bo situacija glede števila medicinskih sester v bolnišnicah izboljšala.

Prof. dr. Radko Komadina razloži, da bolnišnice velikosti povprečne regijske bolnišnice zapusti pet medicinskih sester vsak teden. Tako so bolnišnice v obdobju med januarjem in avgustom 2021 izgubile 10 % medicinskih sester, pri čemer moramo upoštevati, da je že avgusta medicinskih sester primanjkovalo. V Splošni bolnišnici Celje so imeli v začetku avgusta približno 50 medicinskih sester premalo, trenutno jih je premalo približno 80, zaradi česar je treba zapirati oddelke, s čimer se spoprijemajo vsi večji bolniški centri. Dejstvo je, da primanjkuje tudi zdravnikov, vendar se je z zakonom, sprejetim leta 2015, umetno potenciralo pomanjkanje medicinskih sester. Medicinske sestre odhajajo v zdravstvene domove, na primarni nivo, poiščejo si službo, kjer ni tretje, nočne izmene. Če živijo v bližini meje, se zaposlijo v tujini, odhajajo pa tudi v centre za krepitev zdravja, referenčne ambulante in k zasebnikom. Zato je dejavnost bolnišnic ta hip resno ogrožena. V celjski bolnišnici na primer nimajo sester za delo na intenzivnem oddelku. O tem je seznanjen tudi minister za zdravje, ki je že pripravil nov predlog kolektivne pogodbe za dvig plač medicinskih sester v bolnišnicah, vendar so mu sindikati v javnem sektorju nasprotovali.

Zavedati se moramo, da bo kolateralna škoda po epidemiji večja od škode pri bolnikih s COVID-19, na kar morajo zdravniške organizacije opozoriti. Dejstvo je, da zdravniki skladno z Zakonom o zdravniški službi kot nosilci dejavnosti nosijo odgovornost, čeprav svojega dela ne morejo opravljati.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič doda, da strokovni direktorji v bolnišnicah nimajo vpliva na sprejemanje standardov in normativov dela medicinskih sester ter njihovo razporeditev. Zdravniki imajo odgovornost, nimajo pa vpliva na organizacijo dela, zato predlaga, da GSS

pošlje dopis na Zbornico zdravstvene in babiške nege z vprašanji, koliko medicinskih sester vsako leto diplomira, koliko jih potrebuje zdravstveni sistem, kam odhajajo po diplomi in kakšni so predlogi za reševanje pomanjkanja medicinskih sester. Pomanjkanje medicinskih sester vidi kot nacionalni problem, pri čemer opozori, da je odpiranje kolektivne pogodbe vnaprej obsojeno na neuspeh.

Prof. dr. Radko Komadina meni, da mora GSS SZD sprejeti stališče, da se nekaterih nalog diplomiranih medicinskih sester nikakor ne sme prelagati na zdravnike. Poleg tega so v bolnišnicah direktorji nadrejeni zdravnikom, na sestre pa nimajo vpliva, saj jim je nadrejen pomočnik direktorja za zdravstveno nego, kar pomeni, da obstajata »dve vojski«.

Prof. dr. Borut Peterlin ponovi, da je nosilec zdravstvene dejavnosti zdravnik, zato je tudi on odgovoren tudi za delo diplomiranih medicinskih sester. Meni, da ne moremo računati na medicinske sestre in Zbornico zdravstvene in babiške nege. Predlaga, da ima GSS svojo vizijo in najde kreativne rešitve, kako bi to težavo lahko nadzorovali. Morda lahko osmislimo dejavnost na način z manj sestrami.

Prof. dr. Radko Komadina poudari, da bi morali medicinske sestre vrnili pod vodstvo predstojnikov, diplomirane medicinske sestre pa pod vodstvo direktorjev bolnišnic.

Doc. dr. Primož Gradišek predlaga, da je treba pregledati tudi standarde in normative o številu medicinskih sester v Sloveniji in jih primerjati s standardi in normativi v tujini.

Po njegovem mnenju je to treba narediti tudi za zdravnike, saj je na primer v Avstriji pomanjkanje zdravnikov bistveno večje od pomanjkanja medicinskih sester.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič predlaga, da se pripravi dopis Zbornici babiške in zdravstvene nege z vprašanjem o številu diplomiranih medicinskih sester na leto ter prošnjo o analizi zaposlitve, koliko medicinskih sester dela v tujini in koliko je zaposlenih v nezdravstveni dejavnosti. Poleg tega predlaga, da GSS posreduje dopis na Ministrstvo za zdravje, direktorje in svete bolnišnic, naj spremenijo statute tako, da se ukine dualizem vodenja.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga poziv ministru za zdravje, da preveri, ali so trenutni standardi in normativi za delo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ta hip vzdržni za delo v bolnišnicah.

Prof. dr. Borut Peterlin doda, da mora GSS predlagat rešitve, torej standarde in normative za medicinske sestre in zdravstvene tehnike.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič povzame, da Strokovna združenja in strokovni sveti napišejo standarde in normative za medicinske sestre in zdravstvene tehnike.

SKLEP 5a: GSS pošlje poziv Zbornici zdravstvene in babiške nege s prošnjo za posredovanje podatkov o številu diplomiranih medicinskih sester na leto in mestu zaposlitve po končanem študiju.

SKLEP 5b: GSS na Ministrstvo za zdravje posreduje opozorilo o kvarnem vplivu dokumenta o kompetencah medicinskih sester in da je, če zdravniki ostajajo nosilci dejavnosti, nujno treba spremeniti opis kompetenc.

Ad 5.: Potrditev novih članov Strokovnega sveta za stomatologijo SZD; M. Šoštarič

Glavni strokovni svet je prejel zapisnik konstitutivne seje Strokovnega sveta za stomatologijo, iz katerega je razvidno, da je bila za predsednico izvoljena prof. dr. Martina Drevenšek in za namestnika Rok Kosem.

SKLEP: Predsednica SS za stomatologijo je prof. dr. Martina Drevenšek, namestnik predsednice pa Rok Kosem.

Ad 6.: Obravnava prošnje za izdajo diplom za posebno znanje s področja elektromiografije; M. Šoštarič

Glavni strokovni svet je s strani predsednice Sekcije za klinično nevrofiziologijo Lee Leonardis prejel zapisnik zaključnega izpita »Podiplomskega tečaja iz elektromiografije« in prošnjo za izdajo diplome za Sofio Rakuša, dr. med., dr. Aleksandro Domazetovsko in dr. Nino Ozimic.

Slovensko zdravniško društvo bo izdalo diplomu za posebno znanje s področja elektromiografije za Sofio Rakuša, dr. med., dr. Aleksandro Domazetovsko in dr. Nino Ozimic.

SKLEP 6: Slovensko zdravniško društvo bo izdalo diplomu za posebno znanje s področja elektromiografije za Sofio Rakuša, dr. med., dr. Aleksandro Domazetovsko, dr. med. in dr. Nino Ozimic, dr. med.

Ad 7.: Razno

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič predlaga, da GSS sprejme manjši popravek v Zdravniškem vestniku, in sicer v poglavju Oblika priporočil in smernic, kjer je pod točko 2 treba zamenjati RSK-je s Strokovnimi sveti pri Slovenskem zdravniškem društvu.

SKLEP 7: V Zdravniškem vestniku bo popravek navedbe, skladen s smernicami in priporočili.

Zapisala:
Ula Ukmar

Predsednica GSS:
izr. prof. dr. Maja Šoštarič, dr. med.

Predsednik SZD:
prof. dr. Radko Komadina, dr. med.